

Dziedzictwo – źródło tożsamości

Europejskie Dni Dziedzictwa
województwo świętokrzyskie
13-21.09.2014

INFORMATOR

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Informator opracowany w Oddziale Terenowym
Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Katowicach
40-085 Katowice, ul. Mickiewicza 29, tel. 32 2072401-02
e-mail: jbanik@nid.pl
www.nid.pl
www.edd.nid.pl

współpraca:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
25-502 Kielce, ul. Paderewskiego 34A, tel. 41 341 62 11
e-mail: wieslawa.jagodzka-hadamik@sejmik.kielce.pl

Opracowanie: Joanna Banik, Wiesława Jagodzka-Hadamik
Fotografie: Organizatorzy, NID, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
Joanna Banik, Wiesława Jagodzka-Hadamik
Na okładce: Klasztor Świętego Krzyża na Łysej Górze, fot. NID
Projekt okładki: Marek Krajewski
Opracowanie graficzne, skład, łamanie: Marek Krajewski

Patronat honorowy:
Wojewoda Świętokrzyski
Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

Szanowni Państwo,

Europejskie Dni Dziedzictwa to zainicjowany przez Radę Europy i Komisję Europejską największy ogólnoeuropejski projekt społeczno-edukacyjny, realizowany z niezmiennie wielkim powodzeniem od ponad dwudziestu lat w większości krajów naszego kontynentu. Jego zasadniczym celem jest popularyzacja wiedzy o szeroko pojętym dziedzictwie lokalnym, regionalnym i narodowym. Dlatego też każdego roku w czasie dwóch wrześnieowych weekendów organizatorzy Europejskich Dni Dziedzictwa starają się jak najszerzej publiczności zapewnić możliwość bezpłatnego zwiedzania zabytków i muzeów, parków i ogrodów. Organizują również inne atrakcje: koncerty, festyny, pokazy i kiermasze, które mają zachęcić zarówno dzieci, jak i dorosłych do głębszego poznania materialnego i du-

chowego dorobku ich miejscowości, regionu i kraju.

Polska bierze udział w tym europejskim święcie dziedzictwa od 1993 roku. Od 2007 roku rolę koordynatora narodowego Europejskich Dni Dziedzictwa pełni Narodowy Instytut Dziedzictwa. Dzięki działaniom podejmowanym w ramach EDD w ostatnich siedmiu latach, przeszło dwa miliony osób uczestniczących w ponad 10 000 zorganizowanych w naszym kraju wydarzeniach edukacyjno-kulturalnych miało okazję poznać lepiej dorobek kulturalny Polski i tworzących ją „małych” ojczyzn. Dorobek – zarówno ten zmaterializowany w otaczającym nas krajobrazie i osadzonych w nim zabytkach, jak też ten niematerialny, wynikający z naszej historii i pamięci oraz tradycji i obyczajów.

Polska we wrześniu tego roku już po raz dwudziesty drugi weźmie udział w Europejskich Dniach Dziedzictwa, tym razem organizowanych w naszym kraju pod hasłem przewodnim „Dziedzictwo – źródło tożsamości”. Animatorzy dziesiątków wydarzeń kulturalnych i w tym roku z pewnością będą się starać w jak najatrakcyjniejszy sposób zaprezentować bogactwo i różnorodność spuścizny kulturalnej, w której zapisana jest nasza narodowa, regionalna i lokalna tożsamość. Mam nadzieję, że Europejskie Dni Dziedzictwa po raz kolejny staną się też okazją do przypomnienia często na co dzień niezauważanych zabytków i poznania historii, której są one świadectwem. A ponieważ dziedzictwo to nie tylko zabytki, wydarzenia organizowane w ramach EDD będą również sposobnością do poznania i rozpropagowania miejscowych zwyczajów i tradycji, które bez wątpienia stanowią fundament naszej tożsamości, nie tylko jako Polaków, ale też członków społeczności zamieszkujących jej różne regiony i miejscowości.

Informator Europejskich Dni Dziedzictwa, który trzymają Państwo w rękach prezentuje wiele wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie województwa. Wierząc, że wśród nich znajdą się propozycje atrakcyjne dla każdego, szczerze zapraszam wszystkich, dzieci i dorosłych, do udziału w tegorocznych XXII Europejskich Dniach Dziedzictwa. Cieszymy się wspólnie świętem naszego dziedzictwa kulturowego i przekonajmy się, jak bardzo możemy być dumni z naszej historii i dorobku naszych przodków.

Piotr Żuchowski
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalny Konserwator Zabytków

Z olbrzymią przyjemnością mam zaszczyt zaprosić Państwa do udziału w XXII Europejskich Dniach Dziedzictwa. To podróż do krainy bogatej w tajemnicze historie, dawne obyczaje czy tradycyjne kulinarne zapachy i smaki. To wreszcie niekończący się spacer po miejskich zaułkach, monumentalnych budowlach czy regionalnych legendach. „Dziedzictwo – źródło tożsamości” to przewodnia myśl tegorocznej edycji. O tyle ważna, że dotyczy bezpośrednio nas, mieszkańców małych wsi, wielkich miast, Ojczyzny – Polski.

Jestem niezwykle dumna, że my, mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, zapisaliśmy się bogatą przeszłością na kartach historii i kultury Polski. Nie możemy więc zaniechać wspierania i dbania o nasze dziedzictwo kulturowe.

Lokalne obyczaje, zróżnicowanie dialektologiczne i wszystko to, co nas wyróżnia są pielęgnowane obecnie podczas różnorodnych festiwali i przeglądów o randze ogólnopolskiej. Pragnę jednak zwrócić szczególną uwagę na inicjatywy oddolne. To właśnie dzięki takim przedstawieniom i prezentacjom wzmacniamy poczucie tożsamości bycia obywatelem części naszej Ojczyzny.

Zapraszam jednocześnie do wspólnego przeżywania, przypadającego w tym roku jubileuszu 150. urodzin Stefana Żeromskiego, wybitnego prozaika i publicyści, jak pokazała historia, jednego z najwybitniejszych w Polsce. Studiując dzieła artysty pochylamy się nad wydarzeniami trudnej historii Narodu Polskiego. Odnajdujemy jednak na kartach powieści chwile, które były momentem chwały, triumfu i hołdem dla dziedzictwa kulturowego oraz hartu ducha tożsamości narodowej.

Życząc niezapomnianych wrażeń podczas XXII Europejskich Dni Dziedzictwa nie pozostaje mi nic innego, jak zaproponować Państwu odwiedzenie naszego regionu i odkrycia wszystkich jego walorów. Jestem przekonana, że piesze wędrówki po gołoborzach i zboczach Gór Świętokrzyskich czy też zwiedzanie innych magicznych miejsc z pewnością zostawi w Państwa pamięci niezapomniane przeżycia.

Bożentyna Pałka - Koruba
Wojewoda Świętokrzyski

Szanowni Państwo,

mamy przyjemność zaprosić Państwa do udziału w kolejnej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa – największego w Europie projektu społecznego i edukacyjnego, który w bieżącym roku odbywa się pod hasłem „Dziedzictwo-źródło tożsamości”.

Jest to okazja, by w dwa wrześniowe weekendy, często w rodzinnym gronie, poznać życie naszych przodków, zwiedzać zabytki, muzea, uczestniczyć w festynach i konkursach. EDD obchodzone w całej Europie mają swój świętokrzyski wymiar. Sejmik i Zarząd Województwa Świętokrzyskiego od lat konsekwentnie inicjują i wspierają wszystkie przedsięwzięcia służące kultywowaniu narodowego dziedzictwa, tak jak w przypadku 100. rocznicy marszu „kadrówki” Józefa Piłsudskiego. Dla upamiętnienia wszystkich walczących wówczas o wyzwolenie Ojczyzny został powołany Komitet Honorowy Wojewódzkich Obchodów 100. Rocznicy Czynu Niepodległościowego Polaków podczas I Wojny Światowej i przygotowano wielomiesięczny program obchodów

Tegoroczne Dni mają jednak pokazać przede wszystkim kulturotwórczą i gospodarczą rolę wody w historii Ziemi Świętokrzyskiej. Takie rzeki, jak Kamienna, Bobrza, Nida czy Wisła od pradziejów były źródłami życia umożliwiającymi rozwój osadnictwa, przemysłu, a także szlakami komunikacyjnymi. Ścisłe związane z historią regionu są źródła mineralne, dzięki którym już w XIX wieku zasłynęły nasze uzdrowiska w Busku-Zdroju i Solcu-Zdroju. Tam, gdzie wody brakowało, budowano przemyślnie systemy jej gromadzenia i przechowywania, jak to miało miejsce na przykład w klasztorze Świętego Krzyża na Łyścu.

Pamięć i materialna spuścizna tworzą naszą tożsamość. O sensie historii i pamięci pięknie powiedział Norman Davies: „Aby człowiek wiedział dokąd idzie, musi wiedzieć skąd przychodzi. Naród bez historii błądzi jak człowiek bez pamięci”.

Adam Jarubas
Marszałek Województwa

Tadeusz Kowalczyk
Przewodniczący
Sejmiku Województwa

www.edd.nid.pl

W sobotę 13 września o godz. 15.00 Muzeum Dawnej Wsi „Domek Tkaczki” zaprasza na wernisaż wystawy pt. „Białe Portki”.

Na ekspozycji prezentowane będą tkaniny lniane, pasiaki wykonane na krośnie poziomym oraz narzędzia do obróbki włókna lnianego. Wystawie towarzyszyć będzie pokaz wykonywania tkaniny na tradycyjnych ludowych krosnach, a zainteresowani będą mogli sprawdzić się w roli tkaczek i tkaczy. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Dawnej Wsi „Domek Tkaczki”
 26-120 Bliżyn, ul. Zafabryczna 35, tel. 604 75 02 88
 e-mail: domektkaczki@gmail.com, www.domektkaczki.pl

W niedzielę 14 września zapraszamy na rajd pieszy zorganizowany pod hasłem „Dziedzictwo Miedzianej Góry – źródło tożsamości”, który powiedzie nas śladami gwarków, fryszerzy i kowali na trasie Miedziana Góra – Bobrza. Wycieczka będzie okazją do poznania historii Zakładu Wielkopicowego w Bobrzy i przemysłu hutniczego na naszych terenach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzianej Górze zaprasza we wrześniu na wystawę wydawnictw regionalnych związanych z gminą i jej tradycjami górniczo – hutniczymi. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Urząd Gminy Miedziana Góra
 26-085 Miedziana Góra, ul. Urzędnicza 18, tel. 41 303 16 26, fax 41 303 16 05
 e-mail: dominik.slon@miedziana-gora.pl, www.miedziana-gora.pl

13.09.2014

W sobotę 13 września w godz. 9.00-13.00 Buskie Samorządowe Centrum Kultury zaprasza na wycieczkę pieszą pod hasłem „Śladami czynu i walk niepodległościowych w Busku – Zdroju”. Program wycieczki:

godz. 9.00-9.05 – zbiórka przed Buskim Samorządowym Centrum Kultury. Powitanie uczestników oraz omówienie planu oraz celu wycieczki.

godz. 9.05-9.15 – przejście aleją Mickiewicza do pomnika „Braterstwa Broni” (krótki rys historyczny dotyczący wydarzeń z lat 1944-1945 „Przyczółek Magnuszewski”, „Republika Pińczowska”, wkroczenie Armii Czerwonej do Buska-Zdroju w styczniu 1945 roku.).

godz. 9.15-9.35 – spacer aleją Mickiewicza obok willi Bristol, omówienie losów lokalnej społeczności żydowskiej na przykładzie historii Erzila Zukermana ukrywającego się przed okupantem w willi Bristol.

godz. 9.25-9.35 – pensjonat „Zamek Dersława”. Omówienie pobytu gen. Stanisława Szeptyckiego (późniejszego dowódcy III Brygady Legionów Polskich) ze swoim sztabem 13 maja 1915 r. w budynku oraz opis sposobu użytkowania pensjonatu przez hitlerowców jako „Zum Ritter-nur für Deutsch” w okresie okupacji.

godz. 9.35-9.40 – skrzyżowanie al. Mickiewicza z ul. Aleksandra Uchnasta - wspomnienie weterana powstania styczniowego (opis sposobu honorowania weteranów powstania styczniowego w okresie międzywojennym).

godz. 9.40-9.50 – spacer aleją Mickiewicza obok byłej willi „Trzy Róże”. Opis ucieczki żołnierzy Wehrmachtu pochodzenia polskiego do oddziałów partyzanckich oraz niemieckich działań odwetowych w końcowym okresie okupacji.

godz. 9.50-10.00 – wędrowka aleją Mickiewicza obok byłej willi „Wersal”. Opis miejsca kaźni patriotów polskich w latach okupacji hitlerowskiej.

godz. 10.00-10.10 – przejście aleją Mickiewicza obok budynku byłego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego. Omówienie walki Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego z oddziałami Narodowych Sił Zbrojnych w miejscowościach Palonki-Budy w 1945r. Historia losów partyzantów po wkroczeniu Armii Czerwonej w styczniu 1945 r.

godz. 10.10-10.20 – postój przy byłym „Domu Legionisty” z zachowanym na fasadzie Orłem Legionowym, opis wydarzeń z roku 1917- usypania tu „Kopca Kościuszki” oraz ustawienia na nim pomnika Tadeusza Kościuszki, opis prób uhonorowania czynu niepodległościowego budową „Domu Legionisty” w latach międzywojennych. Likwidacja kopca w latach okupacji hitlerowskiej i przeniesienia w roku 1946 na postument po przeciwnej stronie alei pomnika Tadeusza Kościuszki.

godz. 10.20-10.30 – wizyta przed budynkiem byłego gimnazjum z tablicą poświęconą nauczycielom konspiracyjnego nauczania w czasie okupacji hitlerowskiej.

godz. 10.30-11.00 – zwiedzenie Izby Zbiorów Regionalnych w willi „Polonia” z bogatymi zbiorami upamiętniającymi walki partyzanckie z lat II wojny światowej oraz pobytu mieszkańców Buska w hitlerowskich obozach zagłady.

godz. 11.00-11.10 – dzieje umieszczonej przed willą: „pomnika Martyrologii Mieszkańców Ziemi Buskiej” oraz tablicy upamiętniającej miejsce kaźni; „pomnika ku czci żołnierzy Batalionów Chłopskich” oraz „obeliska ku czci J. Piłsudskiego”.

godz. 11.10-11.25 – wędrowka przez Plac Zwycięstwa z opisem wydarzeń upamiętnionych tablicą informującą o wykonanym w tym miejscu wyroku na funkcjonariuszu Gestapo Peterse. Nawiązanie do stojącego w latach 1945-1990 w centrum miasta pomnika z napisem „Chwała Wyzwolicielom Radzieckiej Ojczyzny”.

godz. 11.25-11.35 – wizyta na placu przed budynkiem byłej siedziby Gestapo z tablicą upamiętniającą Martyrologię Narodu Polskiego.

Organizator:
Buskie Samorządowe Centrum Kultury
 28-100 Busko-Zdrój, al. Mickiewicza 22, tel. 41 378 23 19, fax 41 370 83 18
 e-mail: buskie@wp.pl, artbuskie@wp.p, www.bsck.busko.pl
Centrum Informacji Turystycznej
 28-100 Busko-Zdrój, al. Mickiewicza 22, tel. 41 370 10 22, fax 41 370 10 22
 www.busko.travel

11.09.2014

W czwartek 11 września o godz. 10.00 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Busku-Zdroju zaprasza serdecznie na prelekcję pt. „Katyń – prawda i pamięć”, którą wygłosi pani **Teresa Romańska-Faściszewska**. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Busku-Zdroju
 28-100 Busko-Zdrój, ul. Armii Krajowej 19, tel. 41 378 39 27
 e-mail: busko@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

18 i 25.09. 2014

14.09.2014

W dniach 18 i 25 września w godz. od 15.00 do 20.00 zapraszamy na wykład i warsztaty pod hasłem „Wykład i przykład, czyli o lokalnych tradycjach związanych z pieczeniem chleba” w parafialnej Izbie Chleba znajdującej się przy ul. Lipowej 1 w Busko- Zdroju. W programie prelekcja (ok. 1,5 h) o historii, walorach zdrowotnych, symbolice i znaczeniu chleba dla lokalnego dziedzictwa kulturowego. Będzie ona połączona z warsztatami pieczenia chleba w tradycyjnym piecu chlebowym (ok. 3 h) dla grupy minimum 60 osób. Wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona. Uwaga, decyduje kolejność zgłoszeń! Wrażenia mrowane, serdecznie zapraszamy!

W niedzielę 14 września w godz. od 10.00 do 18.00 zapraszamy na dni otwarte Ośrodka Tradycji Garncarstwa mieszczącego się przy ul. Ceramicznej 13 w Chałupkach.

Będzie można nie tylko zwiedzić muzeum, ale także wziąć udział w specjalnym pokazie toczenia na kole garncarskim. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Brata Alberta
 28-100 Busko-Zdrój, ul. Lipowa 1, tel. 505 125 195
 e-mail: bonitet@wp.pl; www.albert-busko.pl

Organizator:
Urząd Gminy w Morawicy
 26-026 Morawica, ul. Spacerowa 7, tel. 41 311 46 92 wew. 207
 e-mail: p.luszcz@morawica.pl, m.malicka@morawica.pl, www.morawica.pl
 Józef Głuszek – kustosz OTG w Chałupkach, tel. 606109 980

13.09.2014

14 i 20-21.09. 2014

W sobotę 13 września zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem kościoła w Chęcinach oraz na prelekcję o specyfice średniowiecznej i drewnianej architektury sakralnej na ziemi świętokrzyskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy! Zbiórka o godz. 10.00 przy kościele św. Bartłomieja w Chęcinach (ul. Radkowska 4).

Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja Apostoła w Chęcinach znajduje się na trasie spacerowej z rynku na zamek. Zbudowany został w XIV wieku w stylu gotyckim. Budowla pięknie wpisuje się w krajobraz kulturowy miasta - położona jest na północnym zboczu Góry Zamkowej. Jest ciekawym punktem wędrowek oraz rozległych widoków. Kościół posiada bogate wyposażenie - warto zobaczyć wczesnobarokowy ołtarz główny i późnorenesansowe stalle. Godna uwagi jest także późnorenesansowa kaplica Trzech Króli - rodzinna kaplica grobowa, wzniesiona przez **Kacpra Fotyę** włoskiego budowniczego. W programie zwiedzenie kościoła i wysłuchanie pogadanki o specyfice średniowiecznej i drewnianej architektury sakralnej na ziemi świętokrzyskiej.

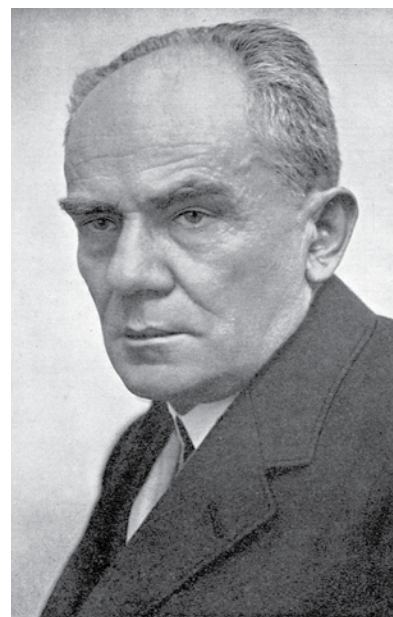
Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Muzeum Diecezjalne w Kielcach
25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
e-mail: biuro@muzeum.kielce.pl
www.pac24.h2.pl/muzeum

Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA”

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
www.arssacra.pl

W ramach tegorocznych EDD, Centrum Edukacyjne „Szklany Dom” – Dworek Stefana Żeromskiego w Ciekotach zaprasza na cykl imprez pod hasłem „Przestrzenie Żeromskiego” popularyzujących postać tego wybitnego pisarza w 150. rocznicę jego urodzin.

Niedziela 14 września

godz. 15.00 – wykład **dra Piotra Rosińskiego** pt. „Żeromski, a sztuki wizualne”;

godz. 16.00 – zwiedzanie dworku S. Żeromskiego

Sobota 20 września

godz. 11.00 – zwiedzanie dworku S. Żeromskiego,
godz. 12.00 – warsztaty literackie w oparciu o prozę S. Żeromskiego poprzedzone wykładem pt. „Stefan Żeromski – pisarz wobec wyzwań swoich czasów”.

Niedziela 21 września

godz. 15.00 – wernisaż wystawy „Żeromskiana ze zbiorów Kazimierzy i Andrzeja Zapałów”,
godz. 16.00 – spotkanie z właścicielami zbiorów, zwiedzanie dworku Żeromskiego z honorowym kustoszem dworu Panią **Kazimierą Zapałową**.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Uwaga, ilość miejsc na warsztatach ograniczona i obowiązują wcześniejsze zapisy! Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Centrum Edukacyjne „Szklany Dom” – Dworek Stefana Żeromskiego w Ciekotach
26-001 Masłów, Ciekoty 76, tel. 41 311 21 28
e-mail: szklanydom@maslow.pl, www.szklanydom.maslow.pl

13-14.09.2014

W dniach 13-14 września, w godz. 10.00 – 17.00 zapraszamy do zwiedzania XVII-wiecznego kościoła pw. Świętej Trójcy i Matki Bożej Szkaplerznej w Ćmińsku. Dodatkowo przez cały wrzesień w Gminnej Bibliotece Publicznej w Miedzianej Górze będzie możliwość obejrzenia wystawy wydawnictw regionalnych związanych z Gminą Miedziana Góra i zdjęć „starej” Miedzianej Góry. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Urząd Gminy Miedziana Góra
 26-085 Miedziana Góra, ul. Urzędnicza 18
 tel. 41 303 16 26, fax 41 303 16 05
 e-mail: dominik.slon@miedziana-gora.pl
 www.miedziana-gora.pl

11 i 18. 09.2014

W ramach tegorocznych EDD Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Jędrzejowie zaprasza na następujące wydarzenia kulturalne:

Czwartek 11 września

godz. 10.00 – wykład pt. „Przestrzenie źródnicowanie hydrochemiczne źródeł Niecki Nidziańskiej” połączony z prezentacją multimedialną.

Czwartek 18 września

godz. 10.00 – lekcja biblioteczna pod tytułem „Żeromski i Kielecczyzna” połączona z pokazem slajdów i zwiedzaniem wystawy przygotowanej z okazji 150. rocznicy urodzin Stefana Żeromskiego.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

13-14 i 20-21.09.2014

W dniach 13-14 i 20-21 września w godz. 8.00 – 16.00 w siedzibie Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie będzie można obejrzeć wystawę pod hasłem „Za naszą Polskę... - Józef Piłsudski i Legiony w Jędrzejowie” prezentującą pamiątki związane z pobytem Marszałka Piłsudskiego i jego żołnierzy w Jędrzejowie z okazji 100. rocznicy wybuchu I wojny światowej. Na ekspozycji zostaną m.in. zaprezentowane zbiory własne muzeum, a także kolekcje prywatne. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie
 28-300 Jędrzejów, pl. T. Kościuszki 7-8, tel. 41 386 24 45
 e-mail: muzeumprzypkowskich@o2.pl, www.muzeum.jedrzejow.pl

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Jędrzejowie
 28-300 Jędrzejów, ul. 11 Listopada 37, tel. 41 386 37 35
 e-mail: jedrzejow@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

1- 30. 09.2014

19.09.2014

W piątek 19 września o godz. 9,00 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Kazimierzy Wielkiej zaprasza na cykl wydarzeń upamiętniających 150. rocznicę urodzin pisarza Stefana Żeromskiego. W programie m.in.: wystawa i wykład dotyczący życia i twórczości pisarza. Warto dodać, że zostanie przygotowane zestawienie bibliograficzne ukazujące niezwykle bogatą twórczość Stefana Żeromskiego. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Kazimierzy Wielkiej

28-500 Kazimierza Wielka, ul. Partyzantów 29, tel. 41 352 17 31

e-mail: kazimierza@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

2.09.2014

We wtorek 2 września w godz. 9.00 – 13.00 Archiwum Państwowe w Kielcach zaprasza na lekcję archiwalną pod hasłem „Stefan Żeromski i jego rodzina w świetle materiałów archiwalnych przechowywanych w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach”. Podczas lekcji przedstawiciel Archiwum omówi dzieje rodziny Stefana Żeromskiego ze szczególnym uwzględnieniem okresu dzieciństwa pisarza, który to czas spędził na Ziemi Kielec-

kiej. Prelekcja uzupełniona będzie prezentacją multimedialną przedstawiającą wybrane do tego tematu archiwalia. W trakcie lekcji, dla rozbudzenia zainteresowania odbiorców historią regionu zawartą w dokumencie archiwalnym będą również prezentowane oryginały np. akta stanu cywilnego. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Uwaga, istnieje możliwość przeprowadzenia lekcji archiwalnej w innych terminach, lecz ze względów organizacyjnych prosimy o zgłaszanie wygodnych dla zorganizowanych grup konkretnych terminów!

Organizator:

Archiwum Państwowe w Kielcach

25-045 Kielce, ul. J. Kusocińskiego 57, tel. 41 260 53 11, 41 260 53 17

e-mail: kancelaria@kielce.ap.gov.pl, iwona.pogorzelska@kielce.ap.gov.pl

www.kielce.ap.gov.pl

W ramach tegorocznych EDD Archiwum Państwowe w Kielcach w godz. 9.00 – 14.00 (od poniedziałku do piątku) zaprasza do obejrzenia inspirującej wystawy prezentującej kolekcję **Aleksandry i Mieczysława Białkiewiczów** – żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, uczestników bitwy pod Monte Cassino.

Wernisaż wystawy odbył się 21 maja br. Warto dodać, iż prezentowana ekspozycja odgrywa szczególnie ważną rolę w kontekście przypadających na 2014 rok rocznic związanych z przebiegiem II wojny światowej, takich, jak szczególnie w tym wypadku, bitwa pod Monte Cassino (11-18 maja 1944 roku). Wśród zbiorów Państwa Białkiewiczów znajduje się bowiem bezcenna dokumentacja, mogąca przybliżyć zwiedzającym tragiczną historię żołnierzy walczących w kampanii wrześniowej na terenie Polski, zmuszonych potem do opuszczenia Ojczyzny i podjęcia walki o jej wolność w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

Moment, w jakim chcemy w Archiwum Kieleckim zaprezentować te zbiory, spleta się szczególnie mocno zarówno poprzez czas, jak i miejsce. 2014 rok to 70. rocznica bitwy pod Monte Cassino, której Mieczysław Białkiewicz był uczestnikiem, a miejsce - Kieleccyzna to jego rodzinna ziemia. Urodził się bowiem 20 grudnia 1919 roku w pobliskim Zagnańsku.

Jest i drugi akcent tej wystawy. Wśród zbiorów Mieczysława Białkiewicza, obok dokumentów rodzinnych i osobistych, równie cennymi, a jednocześnie unikatowymi, są także zbiory broni białej, elementów umundurowania i wyposażenia, kolekcje orderów i odznaczeń, które również chcielibyśmy przedstawić zwiedzającym: jak np. pierwsze polskie odznaczenie wojskowe, ustanowione przez Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1765 roku, odznaka patriotyczna w drugą rocznicę wymarszu I Kompanii Kadrowej, medale upamiętniające Powstanie Warszawskie, czy eksponaty z okresu działań Armii Polskiej na Zachodzie, a także na obszarach ZSRR czy w Afryce. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy! Uwaga, ze względu na duże zainteresowanie wymagane jest wcześniejsze zgłoszenie grupy i uzgodnienie terminu!

Organizator:

Archiwum Państwowe w Kielcach

25-045 Kielce, ul. J. Kusocińskiego 57, tel. 41 260 53 11, 41 260 53 17

e-mail: kancelaria@kielce.ap.gov.pl, iwona.pogorzelska@kielce.ap.gov.pl

www.kielce.ap.gov.pl

24.09.2014

14.09.2014

Kielce

W środę 24 września o godz. 16.00 zapraszamy na cykl wydarzeń pod hasłem „II wojna światowa na Kresach Wschodnich”.

W trakcie spotkania przedstawiciele kieleckich instytucji naukowych: pani **Ewelina Klimczak**, dr **Tomasz Domański**, **Bruno Wojtasik** omówią istotne dla okresu II wojny światowej, w 75. rocznicę jej wybuchu, zagadnienia związane z jej przebiegiem, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń, jakie miały miejsce na Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej, sytuacji mieszkającej tam ludności, która w wyniku działań wojennych i zaistniałej sytuacji politycznej utraciła swe rodzinne ziemie, a zmuszona do repatriacji znalazła się między innymi na Kielecczyźnie. Wykładom tym będzie towarzyszyła prezentacja materiałów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. W czasie „Spotkań ze źródłem archiwalnym” będzie również czynny punkt konsultacyjny „Archiwa rodzinne”, gdzie archiwiści będą udzielać informacji na

temat przechowywanych w zasobie dokumentów mogących być pomocnymi w poszukiwaniach genealogicznych. Uczestnicy spotkania będą mogli również nabyć książki wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kieleckie Towarzystwo Naukowe, Wydawnictwo Biblioteki Publicznej w Końskich „Arslibris”. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Archiwum Państwowe w Kielcach

25-045 Kielce, ul. J. Kusocińskiego 57, tel. 41 260 53 11, 41 260 53 17
e-mail: kancelaria@kielce.ap.gov.pl, iwona.pogorzelska@kielce.ap.gov.pl
www.kielce.ap.gov.pl

W niedzielę 14 września w godz. 14.00 – 18.00 zapraszamy do udziału w II Kieleckim Pikniku Geologicznym. Spotykamy się o godz. 14.00 w Centrum Geoedukacji w Kielcach, przy ul. Daleszyckiej 21.

Centrum Geoedukacji mieści się w południowo-wschodniej części Rezerwatu przyrody nieożywionej „Wietrznia” im. Zbigniewa Rubinowskiego utworzonego 4 listopada 1999 roku. To tu wydobywano od 1893 roku wapień i dolomity, które miały zastosowanie w budownictwie do produkcji wapna, jako kamień budowlany i tłużeń drogowy.

W 1974 roku zaprzestano eksploatacji surowca, a pozostałością po działalności górniczej są dziś trzy połączone ze sobą kilkupo-

ziomowe wyrobiska o nazwach: Wietrznia, Międzygórz i Międzygórz Wschodni. Wyrobiska te tworzą dziś zagłębienie o łącznej długości ok. 900 m.

Na pikniku będą m.in. atrakcje w postaci gier i zabaw edukacyjnych. W ramach imprezy odbędzie się również dzień otwarty Centrum Geoedukacji - możliwość zwiedzenia wystawy geologicznej i skorzystania z kapsuły, kina 5D. Serdecznie zapraszamy w geologiczną podróż. Napotkamy ślady tropikalnych mórz sprzed 360 milionów lat, zapis ruchów górotwórczych, jaskinie czy ślady dawnego górnictwa kruszcowego a także możemy obejrzeć film, który przedstawia wykorzystanie surowców skalnych w obiektach zabytkowych, np. w formie detali architektonicznych, okładzin, budowli, małej architektury. Wstęp wolny.

Organizator: Geopark Kielce

25-202 Kielce, ul. Daleszycka 21, tel./fax 41 362 01 66, 41 242 14 98
e-mail: michal.poros@geopark-kielce.pl, www.geopark-kielce.pl

13 i 20.09.2014

Muzeum Historii Kielc ma swą siedzibę w kamienicy przy ulicy św. Leonarda 4, tu znajduje się stała wystawa historyczna „Z dziejów Kielc” oraz wystawy czasowe: „Stefan Artwiński – prezydent Kielc 1934-1939” i w Małej Galerii wystawy rysunku Mateusza Stradomskiego pt. „Sauté”.

W bieżącym roku trwa nowy sezon spotkań „Wieczór w muzeum”, tym razem pod hasłem „Kielce – obrazki historyczne”. Spotkania odbywają się w co drugą środę o godz. 17.00. Naprzemiennie, również w co drugą środę o godz. 17.00, zapraszamy do współpracy w Klubie Miłośników Historii, w ramach którego odbywają się spotkania sympatyków Świętokrzyskiego Towarzystwa Pamiętnikarskiego.

W każdą środę w muzeum trwają dyżury historyczne w godz. 11.00 - 12.00 i 17.00 - 18.00. Pracownicy muzeum dyżurują na Facebooku, a także pod telefonem 41 340 55 27 i można się z nimi kontaktować w sprawach związanych z dziejami miasta, działalnością muzeum lub też historią własnej rodziny.

Na terenie miasta prezentowane są także wystawy planszowe związane z historią miasta, a istnieje również możliwość ich użyczenia przez Muzeum Historii Kielc. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej muzeum oraz muzealnym Facebooku.

Muzeum jest otwarte dla zwiedzających we wtorek, czwartek, sobotę i niedzielę od godz. 9.00 do 16.00, oraz w środę i piątek od godz. 9.00 do 18.00. W środę wstęp na wystawę stałą „Z dziejów Kielc” bezpłatny.

W sobotę 13 września Muzeum Historii Kielc zaprasza na spacer edukacyjny pod hasłem „Woda czysta – woda brudna. Miejski obrót wodą w dawnych Kielcach” połączony z prezentacją wydawnictwa o wodociągach kieleckich. Zbiórka o godz. 11.00 w podwórzu domu przy ul. Wesołej 38 w Kielcach. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Uwaga, organizator nie zapewnia opieki dzieciom i osobom niepełnosprawnym bez uprzedniego uzgodnienia!

W sobotę 20 września Muzeum Historii Kielc zaprasza na spacer edukacyjny pod hasłem „Źródłana woda – surowiec dla browarów. Zwiedzanie pozostałości dawnego browaru Karscha” połączony z prezentacją wydawnictwa o browarze.

Zbiórka o godz. 12.00 na dziedzińcu dworku przy ul. Jana Pawła II 12 w Kielcach. Prosimy o wcześniejsze zgłaszanie grup. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Historii Kielc
25-303 Kielce, ul. Świętego Leonarda 4, tel. 41 340 55 20, fax 41 340 55 25
e-mail: poczta@muzeumhistoriikielc.pl, www.muzeumhistoriikielc.pl

13-14.09.2014

W dniach 13 i 14 września w godz. 10.00-13.00 zapraszamy do Muzeum Narodowego w Kielcach. W programie wiele atrakcji dla całej rodziny!

Sobota 13 września

godz. 10.00-12.00 – sobotnie warsztaty rodzinne

godz. 12.00 – opowieści o cichych bohaterach na wsi świętokrzyskiej - wykład **Janiny Skotnickiej**, kierownika Działu Sztuki Ludowej, połączony z otwarciem w Sali Ekonomicznej wystawy edukacyjnej „II wojna światowa we wspomnieniach twórców ludowych ziemi świętokrzyskiej”.

Niedziela 14 września

godz. 10.00 – quest „Legionowym szlakiem” – niekonwencjonalna forma edukacji, oparta na nieoznakowanym szlaku, skierowana jest nie tylko do grup zorganizowanych, ale i odbiorców indywidualnych. O godz. 10.00 w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach na uczestników czekać będą harcerze z Hufca Kielce Miasto, którzy rozdawać będą mapy z historyczną trasą.

godz. 12.00 – wykład w ramach cyklu Niedziela w Muzeum: „Kawaleria w wojnie obronnej 1939”. Wykład połączony ze zwiedzaniem wystawy czasowej Legiony Polskie 1914-2014 w Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Muzeum Narodowe w Kielcach

25-010 Kielce, pl. Zamkowy 1, tel. 41 344 67 64, fax 41 344 82 61
e-mail: poczta@mnki.pl, www.mnki.pl

13.09.2014

W sobotę 13 września Muzeum Diecezjalne w Kielcach i Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA” zapraszają do zwiedzania z przewodnikiem kościołów: w Chęcinach - od godz. 10.00, Mnichowie - od godz. 12.00, Mieronicach - od godz. 14.00 oraz prelekcję o specyfice średniowiecznej i drewnianej architektury sakralnej na ziemi świętokrzyskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Muzeum Diecezjalne w Kielcach prezentuje zbiory rzeźby i malarstwa, rzemiosła artystycznego, szaty liturgiczne oraz liczne księgi. Wśród najcenniejszych eksponatów znajdują się m.in. ornat pierwszego biskupa kieleckiego, kielich Kazimierza Wielkiego oraz słynny „Graduał Wiślicki”, pochodzący z XIII wieku starodruk.

Organizatorzy:

Muzeum Diecezjalne w Kielcach

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
e-mail: biuro@muzeum.kielce.pl
www.pac24.h2.pl/muzeum

Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony

i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA”

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 3445820
e-mail:
www.arssacra.pl

18.09.2014

W czwartek 18 września o godz. 10.00 serdecznie zapraszamy na spotkanie patriotyczne pod hasłem „Stulecie Czynu Legionowego”. W programie m.in.: wykład historyka, dyskusja, zwiedzanie wystawy. Wstęp wolny!

Uwaga! Wystawę „Stulecie Czynu Legionowego” będzie można obejrzeć od 14 lipca 2014 do 31 października 2014 r. w godzinach pracy biblioteki.

Organizatorzy:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

25-025 Kielce, ul. Jana Pawła II nr 5, tel./fax 41 344 28 61
e-mail: biblioteka@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

13 i 20.09.2014

W soboty 13 i 20 września o godz. 11.00 zapraszamy na głośne czytanie pod hasłem „Czary, gusła, tradycje, podania, przysłowia...” na podstawie „Dzieł wszystkich” tom 19 Oskara Kolberga – wybitnego polskiego etnografa i folklorysty z okazji 200. rocznicy jego urodzin. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy całe rodziny!

Organizator:
Muzeum Zabawek i Zabawy

25-367 Kielce, pl. Wolności 2, tel. 41 344 40 78, 41 343 37 15
e-mail: poczta@muzeumzabawek.eu, www.muzeumzabawek.eu

13.09.2014

W sobotę 13 września o godz. 16.00 Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach zaprasza do swojej zabytkowej siedziby na wernisaż wystawy na temat historii PRL-u (Foyer Teatru). W programie również lekcja pogłówna pt. „PRL – nasze korzenie?” w scenografii nawiązującej do czasów PRL-u, a także prezentacja filmów dokumentujących życie i ważne wydarzenia społeczno-polityczne PRL-u (Duża Scena – Pokój Mrożka). Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach
25-507 Kielce ul. Sienkiewicza 32, tel. 41 344 60 48, tel./fax 41 344 47 65
e-mail: biuro@teatr-zeromskiego.com.pl, www.teatr-zeromskiego.com.pl

11-22.09.2014

13-14 i 20-21.09.2014

Kielce

W dniach od 11 do 22 września w godzinach 10.00 – 15.00 Wojewódzka Biblioteka Publiczna zaprasza na cykl imprez multimedialnych dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Kolekcja regionalna Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. W. Gombrowicza w Kielcach”. W programie m.in.: prezentacja multimedialna ukazująca różnorodne zbiory regionalne, oryginalne kolekcje medali, map, druków ulotnych, czasopism i książek poczynając od wieku XIX po współczesność. Prezentacjom tym będzie towarzyszył pokaz niektórych obiektów z kolekcji Działu Zbiorów Zabytkowych i Regionalnych. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

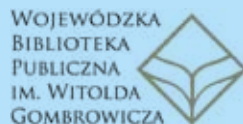
Uwaga! Prosimy o wcześniejsze zgłaszanie zorganizowanych grup!

Organizator:

**Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Witolda Gombrowicza w Kielcach**

25-754 Kielce, ul. ks. P. Ściegiennego 13
tel. 41 344 70 74, 41 361 53 51, fax 41 344 59 21
e-mail: sekretariat@wbp-kielce.one.pl, www.wbp-kielce.one.pl

W sobotę i niedzielę, 13-14 września w godz. 9.00-18.00 zapraszamy do Sali Kominkowej Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach, na wystawę pamiątek przygotowaną z okazji 100. rocznicy powstania Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego.

W dniach 20-21 września w godz. 9.00-18.00 zapraszamy na wystawę z okazji 175. rocznicy fotografii w Polsce. W Sali Kominkowej zostanie zgromadzony sprzęt fotograficzny oraz zdjęcia archiwalne, zarówno z zasobu WDK jak również od kolekcjonerów prywatnych. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Wojewódzki Dom Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach

25-033 Kielce, ul. ks. Piotra Ściegiennego 2, tel. 41 365 51 40, fax 41 361 83 81
e-mail: wdk@wdk-kielce.pl, www.wdk-kielce.pl

Kielce

25.09.2014

foto. archi. udostępnił Zakład Fotograficzny Antoniego Borowca w Końskich.

W ramach obchodów tegorocznych EDD, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach Filia w Końskich oraz Centrum Informacji Turystycznej w Końskich zapraszają 25 września o godz. 11.00 na cykl spotkań pod hasłem „Czarniecka Góra i źródło Stefan. Materiały ikonograficzne źródłem pamięci”. W programie m.in.: prelekcja połączona z pokazem multimedialnym. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Źródła ikonograficzne mówią nam o tym o czym milczą teksty, przedstawiają to co trudne do uchwycenia gołym okiem i zapamiętują dla nas wszystko to co działo się kiedyś w przeszłości. Zatrzymują wspomnienia o ludziach, których już nie ma wśród nas, o budynkach, które kiedyś istniały, o miejscach i zdarzeniach, które warto przypominać, do których warto wracać. Jednym z takich miejsc jest z pewnością Czarniecka Góra, niegdyś słynne nie tylko w Polsce ale i w Europie uzdrowisko. Woda z bijącego tam źródła Stefana leczyła liczne dolegliwości przyciągając kuracjuszy pragnących odzyskać zdrowie. Kiedy wyschło źródło, zgasła też sława Czarnieckiej Góry.

Organizatorzy:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Końskich

26-200 Końskie, ul. Zamkowa 5, tel. 41 372 34 64

e-mail: konskie@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

Centrum Informacji Turystycznej w Końskich

26-200 Końskie, ul. Partyzantów 1, tel. 41 372 90 88

e-mail: informacja@konskie.travel, www.konskie.travel

21.09.2014

W niedzielę 21 września o godz. 15.00 serdecznie zapraszamy do Samorządowej Instytucji Kultury „Kasztelania” w Kijach na cykl imprez zorganizowanych pod hasłem „Tożsamość i Pamięć”.

W programie m.in.:

- rajd pieszy na trasie Kliszów - Kije upamiętniający wielką bitwę ze Szwedami z 1702 r. oraz ostatnią szarżę polskiej husarii
- piknik rodzinny pod hasłem „Bitwa na zupy” zorganizowany na terenie obiektów Samorządowej Instytucji Kultury „Kasztelania” w Kijach, podczas którego zaprezentowane zostanie dziedzictwo kulinarne Ponidzia oraz odbędą się występy artystów ludowych, w tym laureatów konkursu na najlepiej wykonaną pieśń ze zbiorów Oskara Kolberga.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Samorządowa Instytucja Kultury KASZTELANIA w Kijach

28-404 Kije 16, tel. 533 980 123

e-mail: kasztelania@kije.pl www.kasztelania.kije.pl

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kije

28-404 Kije, Kije 14

tel. 41 356 80 09, fax 41 356 80 09 w. 11

e-mail: srok@kije.pl, urząd@kije.pl, www.kije.pl

14.09.2014

W niedzielę 14 września zapraszamy na wycieczkę do Kurozwęk – rodzinnych stron Księdza Marcina Popiela. Zbiórka o godz. 8.00 w siedzibie Miejskiego Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ul. Siennieńskiej 54.

W tym roku mija 110 rocznica urodzin księdza infułata Marcina Popiela, który przez 46 lat był związany z parafią w Szewnie. Ksiądz Marcin Popiel urodził się w Kurozwękach koło Staszowa. Pochodził z ziemiańskiej rodziny Popielów herbu Sulima. Mając 35 lat, wstąpił do seminarium w Sandomierzu. W 1939 r. po agresji Niemiec kontynuował studia we Lwowie, a po wkroczeniu tam Rosjan wrócił do Sandomierza. Na polecenie biskupa przerwał studia, żeby zająć się rodziną i majątkiem. Z narażeniem życia pomagał miejscowej ludności, Żydom i „Polsce podziemnej”. Gdy nastąpiła władza ludowa Marcin wraz z matką przeżyli tragizm opuszczenia Kurozwęk. Wypędzeni, znaleźli przytulisko na plebanii w Wiązownicy. W 1944 r. wrócił do seminarium, a w kolejnym przyjął święcenia kapłańskie.

Jego pierwszą i jedyną parafią była wiejska parafia Szewna, koło Ostrowca Świętokrzyskiego, do której przybył 12 stycznia 1946 r. i pozostał do końca życia, przez 46 lat. Nominacja do Szewny wiąże się z pewną anegdotą, którą często przytaczał. Pewnego dnia wezwał go do siebie biskup aby omówić działalność duszpasterską i spytał do jakiej parafii chce iść. Ks. Marcin odpowiedział, że do każdej do której go pošlą. Biskup spojrział na niego, powiódł palcem po spisie parafii i zatrzymał się na Szewnie. Wtedy ks. Marcin pomyślał: „Boże tylko nie tam”, wtedy biskup stuknął długopisem i powiedziała, że pójdzie do Szewny – mówi ks. Czesław Wala, przyjaciel ks. Marcina. Wycieczka będzie okazją poznania rodzinnych stron księdza Marcina Popiela.

Uwaga! Ilość miejsc ograniczona. Obowiązują wcześnie zapisy!

13-14.09.2014

W dniach 13-14 września, w godz. 10.00 – 17.00 zapraszamy na dni otwarte zabytków na terenie gminy Miedziana Góra.

Można będzie zwiedzić XIX-wieczne kaplice pw. św. Barbary w Miedzianej Górze oraz pw. Przemienienia Pańskiego w Kostomłotach Pierwszych, XVII-wieczny kościół pw. św. Trójcy i MB Szkaplerznej w Ćmińsku.

W niedzielę 14 września odbędzie się rajd pieszy śladami gwarków, fryszerzy i kowali na trasie Miedziana Góra - Bobrza, podczas którego będzie można dokładnie poznać historię Zakładu Wielkopiecowego w Bobrzy i przemysłu hutniczego na naszych terenach. Dodatkowo przez cały wrzesień w Gminnej Bibliotece Publicznej w Miedzianej Górze będzie możliwość obejrzenia wystawy wydawnictw regionalnych związanych z Gminą Miedziana Góra i jej tradycjami górniczo - hutniczymi. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:**Miejskie Centrum Kultury**

27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Siennieńska 54 tel./fax 41 247 65 80, 609 222 800
e-mail: jolka.wu@gmail.com, mckostr@mck.ostrowiec.pl, www.mck.ostrowiec.pl

Punkt Informacji Turystycznej

e-mail: informacja@ostrowiec.travel, www.ostrowiec.travel

Organizator:**Urząd Gminy Miedziana Góra**

26-085 Miedziana Góra, ul. Urzędnicza 18, tel. 41 303 16 26, fax 41 303 16 05
e-mail: dominik.slon@miedziana-gora.pl, www.miedziana-gora.pl

W sobotę 13 września zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem kościoła w Mieronicach. Zbiórka o godz. 14.00 przy kościele św. Jakuba Apostoła w Mieronicach. W programie zwiedzenie kościoła i dyskusja na temat średniowiecznej i drewnianej architektury sakralnej na ziemi świętokrzyskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Kościół w Mieronicach to jedna z najmniejszych budowli na szlaku architektury romańskiej, z zachowanymi ceglanyymi oryginalnymi wątkami murów oraz trójlistnymi ościeżkami okiennymi, które zachowały się w ścianie północnej. Warto zwiedzić wnętrze gdzie

w stanie pierwotnym przetrwało sklepienie prezbiterium i jego wsporniki z dekoracją roślinną. Na ścianach jest piękna, czarno-żółto-czerwona polichromia odsłonięta w 1939 r., która przedstawia sceny ze Starego i Nowego Testamentu.

Organizatorzy:

Muzeum Diecezjalne w Kielcach

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
e-mail: biuro@muzeum.kielce.pl
www.pac24.h2.pl/muzeum

Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony

i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA”

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
www.arssacra.pl

13.09.2014

13.09.2014

W sobotę 13 września zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem kościoła w Mníchowie. Zbiórka o godz. 12.00 przy kościele w Mníchowie. W programie zwiedzenie kościoła i wysłuchanie pogadanki o specyfice drewnianej architektury sakralnej na ziemi świętokrzyskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

13.09.2014

20.09.2014

Kościół parafialny pw. św. Szczepana Męczennika w Mníchowie należy do tych zabytków województwa świętokrzyskiego, które koniecznie trzeba zobaczyć! To prawdziwa perła na popularnym Szlaku Zabytków Drewnianych i jeden z najpiękniejszych w Polsce kościołów drewnianych. Prawdopodobnie jest to również jedyny ocalały w Europie kościół drewniany z wystrojem rokokowym.

Jak podają różne opracowania świątynię wzniesiono w latach 1731-1770. Została zbudowana na planie krzyża łacińskiego z drewna modrzewiowego. Wyposażenie kościoła rokokowe.

Z drzewa lipowego wykonane są: ambona, chrzcielnica, konfesjonał oraz zdobiące barokowy chór figury. Kolumny, które podpierają chór, mają stylizowane głowy korynckie. Organy świątyni ozdobione są rokokowym ornamentem. Pod świątynią znajdują się murowane podziemia, w których jeszcze kilkanaście lat temu odbywały się nabożeństwa.

Organizatorzy:

Muzeum Diecezjalne w Kielcach
25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
e-mail: biuro@muzeum.kielce.pl
www.pac24.h2.pl/muzeum

Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA”
25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3, tel. 41 344 58 20
www.arssacra.pl

W sobotę 20 września o godz. 16.00 zapraszamy do „Dworku Mikołaja Reja” przy ul. Mikołaja Reja 17 w Nagłowicach na wykład pt. „Zachować wspomnienia – moje wojenne dzieciństwo”. W programie również spotkanie z przedstawicielem IPN-u, a także świadkami wojennych wydarzeń, którzy przedstawią własne relacje z czasów II wojny światowej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Samorządowe Centrum Bibliotek i Kultury „Dworek Mikołaja Reja” w Nagłowicach
28-362 Nagłowice, ul. Kacpra Walewskiego 7, tel./fax. 41 3814570
e-mail: dworek.reja@wp.pl

W niedzielę 21 września o godz. 11.50 zapraszamy na uroczyste obchody 100. rocznicy Bitwy Korczyńskiej – stanowiącej chrzest bojowy Legionów Marszałka Józefa Piłsudskiego. **Uroczystość objęta jest honorowym patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.**

Zbiórka uczestników o godz. 11.30 pod pomnikiem, na tzw. Gościńcu Czarkowy – Żukowice, zwanym Drogą Marszałka Józefa Piłsudskiego zlokalizowanym przy drodze Nr

353016T Czarkowy- Gościńiec. W programie m.in. wystawienie posterunku honorowego, powitanie gości, Msza święta polowa, przemówienia okolicznościowe, składanie wieńców, odegranie Pieśni Reprezentacyjnej Wojska Polskiego „Pierwsza Brygada” przez Orkiestrę Dętą, prezentacja utworów muzyczno-poetyckich przez uczniów i orkiestrę. W programie również zwiedzanie wystawy historycznej poświęconej Bitwie Korczyńskiej eksponowanej w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Winiarach. Na zakończenie planowany poczęstunek dla wszystkich uczestników.

We wrześniu br. w szkołach podstawowych w: Nowym Korczynie, Starym Korczynie i Brzostkowie, Samorządowym Gimnazjum im. św. Kingi, Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Winiarach oraz w Gminnej Bibliotece Publicznej zorganizowane zostaną wystawy dokumentów, wydawnictw, zdjęć poświęconych 100. rocznicy Bitwy Korczyńskiej.

Ponadto w Gminnym Ośrodku Kultury zaprezentowana zostanie wystawa tematyczna poświęcona 756. rocznicy lokacji Nowego Miasta Korczyna. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Gminny Ośrodek Kultury w Nowym Korczynie

28-136 Nowy Korczyn, ul. Tarnowska 5, tel./faks 41377 11 26

e-mail: gok_nkorczyn@interia.pl

Urząd Gminy Nowy Korczyn

28-136 Nowy Korczyn, ul. Krakowska 5

Towarzystwo Miłośników Ziemi Korczyńskiej w Nowym Korczynie

W niedzielę 21 września o godz. 16.00 zapraszamy na wernisaż wystawy pt. „Iwona i Mariusz Wolińscy. Ceramika i grafika” promującej twórczość Państwa Wolińskich, pracowników Fabryki Porcelany w Ćmielowie. Wernisaż połączony będzie ze spotkaniem autorskim z artystami. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

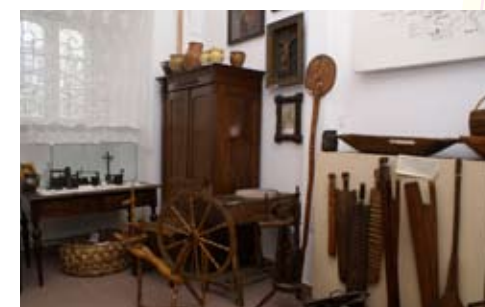
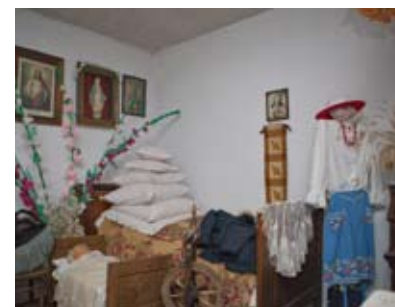
Organizator:
Muzeum Historyczno – Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 37, tel. 41 330 45 50
e-mail: sekreta@at@krzemionki.info, www.muzeumostrowiec.pl

20.09.2014

W sobotę 20 września zapraszamy na wycieczkę z Pińczowa do Bogucic i cykl imprez zorganizowanych pod hasłem „W czasach naszych dziadków”. W programie m.in.:

- wystawa przedmiotów codziennego użytku takich jak: kołowrotki, maglownice, cierlice, dzieżki, żarna itp. oraz pokaz ich praktycznego zastosowania

- warsztaty kiszenia kapusty i pieczenia chleba w piecu chlebowym
- występy zespołu folklorystycznego Bogucanki. Zbiórka o godz. 10.00 przed Muzeum Regionalnym w Pińczowie lub o godz. 11.00 w Bogucicach. Szczegółowe informacje znajdują się na witrynie internetowej Muzeum. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Muzeum Regionalne w Pińczowie
 28-400 Pińczów, ul. Piłsudskiego 2A
 e-mail: sekretariat@krzemionki.info
 www.muzeumstrowiec.pl

21.09.2014

W niedzielę 21 września w godz. od 9.00 do 17.00. Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie w związku ze 130. rocznicą urodzin Kornela Makuszyńskiego planuje realizację działań promujących twórczość autora:

- na wystawie „Bajkowy Świat” wprowadzone

zostaną eksponaty związane z życiem i twórczością Kornela Makuszyńskiego. Przewodnicy – bajkowe postaci – podczas oprowadzania po wystawie przedstawią ciekawostki związane z autorem;

- „Makuszyński na szklanym ekranie” – w kinie „Szkatułka” będą wyświetlane filmy nakręcone na podstawie książek autorstwa K. Makuszyńskiego. Zaprezentowane zostaną zarówno filmy animowane (Przygody Koziołka Matołka) jak i filmy fabularne: m.in. „Awantura o Basię”, „Szatan z siódmej klasy”, „O dwóch takich co ukradli księżyc”;

- „Altany pełne Makuszyńskiego” – w studiu nagraniowym Europejskiego Centrum Bajki zostaną nagrane fragmenty książek Kornela Makuszyńskiego. Mieszkańcy gm. Pacanów oraz turyści odwiedzający Europejskie Centrum Bajki będą mogli słuchać nagranych fragmentów w altanach znajdujących się na terenie ogrodu ECB;

- w bibliotece - w formie wystawy zostanie zaprezentowana twórczość Makuszyńskiego oraz „akcja głośnego czytania”, a wróżki przeniosą nas w świat bajek i baśni. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka
 28-133 Pacanów, ul. Kornela Makuszyńskiego 1, tel. 41 376 50 79
 e-mail: ecb@pacanow.eu; www.stolica-bajek.pl

14 i 20.09.2014

Niedziela 14 września

godz. 10.00-18.00 – zachęcamy do zwiedzania wystawy czasowej pt. „Wielka Wojna na Sandomierszczyźnie”, przygotowanej z okazji 100. rocznicy wybuchu I wojny światowej. Na ekspozycji znajdują się dokumenty i fotografie związane z przebiegiem I wojny światowej na Ziemi Sandomierskiej oraz przedmioty, takie m. in. jak: militaria i elementy mundurowania, medale, plakety, odznaczenia, książki, pocztówki i plakaty. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Sobota 20 września

godz. 14.00 – zapraszamy na dziedziniec zamkowy lub salę widowiskową sandomierskiego zamku na konkurs kulinarny „Nasze sandomierskie - kulinaria regionalne”. W programie: konkurs kulinarny, prezentacja i degustacja potraw oraz występy muzyczne. Gminy powiatu sandomierskiego (Dwikozy, Łoniów, Koprzywnica, Obrazów, Samborzec, Wilczyce) rywalizować będą ze sobą o zdo-

bycie głównej nagrody - Srebrnej Chochli. Potrawy zaprezentowane zostaną przed komisją jurorską złożoną z etnografów i twórczyń ludowych oraz zgromadzoną publicznością. Ocenione zostanie pochodzenie regionalne dań, ich indywidualne walory smakowe, przyjęta forma prezentacji oraz estetyka gminnych stoisk, suto zastawionych różnorodnymi potrawami, wypiekami, napitkami, owocami, przeznaczonymi do degustacji. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu**

27-600 Sandomierz, ul. Zamkowa 12, tel. 15 644 57 57, w. 22, 28
e-mail: historia@zamek-sandomierz.pl, e-mail: etnografia@op.pl
www.zamek-sandomierz.pl

13.09.2014

W sobotę 13 września o godz. 10.00 zaprasza do obejrzenia wystawy online nt. „Wisła w zbiorach Archiwum Państwowego w Kielcach Oddział w Sandomierzu” dostępnej na witrynie internetowej www.kielce.ap.gov.pl. Będzie można m.in. obejrzeć materiały archiwalne dotyczące Wisły Środkowej i jej dopływów od połowy XIX do połowy XX wieku w tym: plany, mapy, dokumenty i wydawnictwa. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Archiwum Państwowe w Kielcach – Oddział w Sandomierzu
25-045 Kielce, ul. J. Kusocińskiego 57, tel. 41 260 53 11, 41 260 53 17
e-mail: kancelaria@kielce.ap.gov.pl, www.kielce.ap.gov.pl
Oddział w Sandomierzu
tel. 15 832 25 09, e-mail: sandomierz@kielce.op.gov.pl

1-30.09.2014

Od 1 września w godzinach pracy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach – Filia w Sandomierzu zapraszamy na okolicznościową wystawę o Stefanie Żeromskim. Zorganizowany zostanie również wykład **dr Renaty Stawowy** nt. „Stefan Żeromski i jego związki z regionem świętokrzyskim” wygłoszony z okazji 150. rocznicy urodzin pisarza. Termin wykładu zostanie podany na stronie www.pbw.kielce.pl Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy! Grupy zorganizowane prosimy o wcześniejsze uzgodnienie terminu.

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Sokolnickiego 4, tel. 15 832 29 79, 15 832 23 36
e-mail: sandomierz@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

W Seceminie możemy zwiedzić kopiec zwany Fortalicją Szafrańców, który jest jednym z trzech najstarszych obiektów w obrębie dawnego układu urbanistycznego miejscowości. Otoczony fosą, a od strony zachodniej obłany stawem ma w planie kształt kwadratu o zaokrąglonych narożach. Majdan (ok. 50 x 50 m) jest prawie płaski, wyniesiony w stosunku do poziomu otaczającego terenu od 0,5 do prawie 3 m. Fosa otaczająca kopiec ma szerokość od 9 do 23 m. Pierwotnie łączyła się ona ze stawem. Fosa zawsze była i jest nawodniona.

Na majdanie kopca prowadzono badania archeologiczne, w trakcie których odkryto relikty dużej obronnej siedziby możnowładczej, wznoszonej etapami w XV i XVI w. przez kolejnych Szafrańców, dziedziców Secemina, na sztucznie usypanym i uformowanym kopcu. Siedziba ta ewoluowała w tym okresie od późnośredniowiecznego modelu „wieży na kopcu” w kierunku „dworu na kopcu” i nowożytniej fortalicy, cały czas zachowu-

jąc, a nawet powiększając swoje walory obronne przy jednoczesnym zwiększeniu walorów rezydencjonalnych. W XV stuleciu istniał tutaj jeden z najpotężniejszych murowanych donżonów na terenie Małopolski. W pierwszej połowie XVI stulecia kopiec powiększono do obecnie istniejących rozmiarów, a jego majdan z wieżą mieszkalno-obronną otoczono murem obronnym z budynkiem bramnym. Założenie to funkcjonowało co najmniej do początku XVII stulecia. Po śmierci w 1608 roku ostatniego w prostej linii potomka Piotra z Łuczyc, Andrzeja Szafrańca, dobra secemińskie na krótko przeszły na własność Dembińskich, a od lat 30. XVII wieku siedzieli w Seceminie Czarnoccy. W tym okresie dawny dwór wieżowy rozebrano, a pochodzący z niego materiał wykorzystano do budowy horyzontalnie już rozplanowanego dużego dworu w północnej części kopca, ostatecznie rozebranego w 1975 roku. Ostatnio prowadzono prace przy rewitalizacji kopca z najbliższym otoczeniem. Relikty średniowiecznych i nowożytnych budowli oraz muru obwodowego zostały ucztylnione na powierzchni terenu, ustawiono też tablice informacyjne.

dr Czesław Hadamik

Poleca:
Fundacja „Dla Dziedzictwa”
e-mail: biuro@dladziedzictwa.org, www.dladziedzictwa.org

W ramach tegorocznych EDD, zapraszamy do wzięcia udziału w „Internetowym teście wiedzy o mieście i gminie Skalbmierz”. Zgłoszenia do udziału w konkursie przyjmowane będą do 12 września 2014 roku. Konkurs (wysłanie uczestnikom linku do testu) odbędzie się w sobotę 13 września o godz. 18.00. Test będzie dostępny w Sieci przez godzinę, po czym zostanie zamknięty. Ogłoszenie wyników tego samego dnia ok. godz. 21.00 na parafialnej stronie w serwisie Facebook. **Przewidziane atrakcyjne nagrody za pierwsze pięć miejsc.**

Każdy uczestnik, który wcześniej zadeklarował chęć udziału w konkursie, otrzyma 12 września o godz. 18.00 zgodnie z wybraną przez siebie drogą zgłoszenia do konkursu (czat na Facebooku lub drogą mailową) link do testu. Test zostanie przeprowadzony przez serwis Testportal.pl. Po otrzymaniu linku i jego włączeniu, użytkownik zostanie poproszony przez system o podanie adresu e-mail, na który wysłany zostanie kod dostępu do testu. Należy wpisać swój adres e-mail i potwierdzić opcją „Zatwierdź” (możliwa konieczność obniżenia widoczności okna w dół). Następnie należy w skrzynce mailowej otworzyć wiadomość z kodem dostępu, który należy skopiować i wkleić w oknie z testem (po uprzednim kliknięciu „Powrót na stronę główną” w prawym górnym rogu strony potwierdzając opcją „Rozwiąż test” lub (polecamy ten sposób) bezpośrednio po otworzeniu wiadomości z kodem dostępu wejść do testu, klikając podany przez system link.

Przed rozpoczęciem testu pojawi się okno z instrukcją i polami, w których każdy uczestnik będzie poproszony o podanie swoich danych osobowych. Użytkownik będzie poproszony o podanie: imienia, nazwiska, adresu e-mail oraz miejscowości, z której pochodzi/mieszka. Dane te będą potrzebne podczas identyfikacji miejsca danego użytkownika w ogólnej klasyfikacji. Upublicznione będą jedynie dane zwycięzców! Test można roz-

wiązać tylko raz. Czas na odpowiedź to 35 s. W teście zastosowano technologię „Uczciwy rozwiązujący”. Podczas rozwiązywania testu zabrania się klikania poza obszarem aktualnej zakładki, odświeżania strony oraz używania przycisku „wstecz”. Twórca testu zostanie poinformowany o każdej próbie oszustwa. Po zakończeniu testu każdy użytkownik zostanie automatycznie poinformowany o wyniku. Test zostanie sprawdzony przez system serwisu. Zwycięzcy zostaną wyłonieni biorąc pod uwagę najwyższą ilość punktów i najszybszy czas rozwiązania testu.

Test składa się z 50 pytań. 45 pytań to pytania zamknięte jednokrotnego wyboru, za każde z nich można uzyskać 1 pkt. oraz 5 pytań otwartych, za które można otrzymać 2 pkt., i w których należy wpisać krótką odpowiedź (np. imię i nazwisko). Nie ma możliwości powrotu do poprzednich pytań. Kolejność pytań i odpowiedzi losuje system.

Cenne rady:

Test mogą rozwiązywać całe rodziny, po uprzednim wpisaniu imienia i nazwiska jednego z członków rodziny. Osoby, które mają problem z obsługą komputera, a chcą wziąć udział w konkursie, mogą poprosić o pomoc swoich najbliższych. W konkursie mogą brać udział osoby mieszkające na stałe lub chwilowo poza terenem gminy (również osoby mieszkające poza granicami kraju); bez ograniczeń wiekowych.

Organizator:
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Skalbmierzu

28-530 Skalbmierz, ul. Partyzantów 2, tel. 602-765-295

e-mail: parafiaskalbmierz@onet.pl

www.skalbmierz.kielce.opoka.org.pl oraz www.facebook.com/paraf.skalbmierz
opiekun: ks. Marian Fatyga – Proboszcz parafii

8.09.2014

Od Prasłowian do Polaków

W poniedziałek 8 września w godz. 9.00 – 15.00 zapraszamy do Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pafdura w Starachowicach na plenerową imprezę edukacyjną „Od Prasłowian do Polaków” zorganizowaną na terenie Archeoparku.

Jest to przedsięwzięcie organizowane już po raz siódmy, jako coroczna kontynuacja wątku historycznego dotyczącego przeszłości naszego regionu. Temat przewodni „Dziedzictwo – źródło tożsamości” daje możliwość zbudowania narracji wokół rzeki Kamiennej jako elementu łączącego przeszłość, czyli historię osadnictwa i ewolucji świętokrzyskiego przemysłu, z przyszłością jaką jest wizja wykorzystania i projekt ochrony tego naturalnego dziedzictwa.

Narracja imprezy zbudowana będzie wokół rzeki Kamiennej będącej przez wieki czynnikiem niezbędnym do życia i rozwoju,

kształtującym specyfikę regionu, stając się wreszcie dziedzictwem narażonym na zniszczenie. Na stoiskach warsztatowych zaprezentowane zostaną rzemiosła związane ze specyfiką terenów nadrzecznych. Uczestnicy warsztatów będą mieli okazję zobaczyć jak wyglądała praca wikliniarzy, jak łowiono i przyrządzano ryby, na czym polegała praca młynów oraz jak sporządzano sieci rybackie. Nie zabraknie również pokazów rzemiosł typowych dla wszystkich ośrodków wiejskich, jak chociażby garncarstwo czy kowalstwo. Dzięki prezentacjom makiet ośrodków przemysłowych terenu doliny Kamiennej, uczestnicy festynu zapoznają się z przemysłowym okresem historii naszej rzeki, czyli wiekiem XIX.

Wydarzeniu będzie towarzyszyła wystawa plenerowa prezentująca „pracującą” rzekę Kamienną, tzn. obiekty hydrotechniczne budowane zarówno w przeszłości, jak i obecnie, wykorzystywane w przemyśle, rolnictwie i życiu codziennym mieszkańców regionu.

Szczegóły na witrynie internetowej ekomuzeum.pl. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pafdura w Starachowicach

27-200 Starachowice, ul. Wielkopiecowa 1, tel./fax 41 275 40 83
e-mail: mpt@ekomuzeum.pl, www.ekomuzeum.pl

20-21.09.2014

W sobotę i niedzielę 20-21 września Parafia pw. św. Jana Chrzciciela zaprasza na spacer edukacyjny pod hasłem „Poznajemy Skalbierz”. W programie m.in.: zwiedzanie kolegiaty, cmentarza – na którym znajdują się groby żołnierskie i z którego roztacza się piękna panorama miasta – pomników upamiętniających martyrologię mieszkańców, przejście tzw. „ścieżką” nad skalbmierski zbiornik retencyjno-rekreacyjny oraz zwiedzanie współczesnych turystycznych obiektów pod opieką przewodnika. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela w Skalbierzu

28-530 Skalbierz, ul. Partyzantów 2, tel. 602-765-295

e-mail: parafaskalbierz@onet.pl

www.skalbierz.kielce.opoka.org.pl oraz www.facebook.com/paraf.skalbierz

opiekun: ks. Marian Fatyga – Proboszcz parafii

4 i 18.09.2014

W czwartek 4 września o godz. 12.00 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Starachowicach zaprasza na cykl imprez zorganizowanych pod hasłem „Żeglarzem być...”.

W programie m.in.:

- wykład pod tytułem „Z kart żeglarstwa w Starachowicach”
- warsztaty - obrzędowość i tradycje związane z żegluga
- szanty
- wystawa prezentująca akcesoria bliskie żeglarzowi.

W czwartek 18 września o godz. 15.00 zapraszamy na wykład połączony z prezentacją multimedialną pod tytułem „Starachowice jako centrum staszycowskiej idei ciągłego zakładu fabryk żelaza nad rzeką Kamienną”.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia w Starachowicach

27-200 Starachowice, ul. Kościelna 30, tel/fax: 41 2747154

e-mail: starachowice@pbw.kielce.pl; www.pbw.kielce.pl

23.09.2014

13 i 20.09.2014

Staszów

We wtorek 23 września o godz. 10.00 w Liceum Ogólnokształcącym przy ul. 11 Listopada 3 w Staszowie, pan **Marek Lis**, znany regionalista i bibliotekarz, wygłosi wykład pod hasłem „Rok 1914 – ziemia sandomiersko-staszowska na drodze ku niepodległości”. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka – Filia w Staszowie
28-200 Staszów; ul. Świerczewskiego 7, tel./fax 15 864 25 11
e-mail: staszow@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

Suchedniów

Sobota 13 września

godz. 14.00-20.00 – zapraszamy na imprezę plenarną o charakterze rodzinnym na terenie parafii św. Andrzeja Apostoła w Suchedniowie, w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła parafialnego. Kościół będzie dostępny do nieodpłatnego zwiedzania. W programie m.in. zabawy sportowe, konkursy rodzinne, występy muzyczne. Wydarzenie skierowane jest do całych rodzin. Towarzyszyć mu będą wystawy wyrobów rękodzielniczych, potrawy regionalne, atrakcje dla dzieci i pokazy.

Sobota 20 września

godz. 16.00-21.00 – zapraszamy do udziału w kulturalno-muzycznym spotkaniu wspomnieniowym zorganizowanym pod hasłem „Wspomnień czar”. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Suchedniowska Korporacja Samorządowa im. Stanisława Staszica
26-130 Suchedniów, ul. Kościelna 7, tel. 695 441 74 78
e-mail: sks_suchedniow@onet.eu, www.sks-suchedniow.pl

14.09.2014

W niedzielę 14 września o godz. 16.00 zapraszamy na promocję publikacji monograficznej i wydawnictwa pokonferencyjnego związanego z Krzemionkami, połączona z wystawą kolekcji krzemieni pasterzy **Jana Chałupczaka** oraz wykładem **dra Jerzego Tomasa Bąbla**, autora monografii.

Krzemień jest wciąż interesującą i zagadkową skałą zarówno dla geologów jak i dla archeologów. Używany był do zżerania ognia, jako surowiec do wyrobu narzędzi, broni, ozdób.

Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki” położone są ok. 9 kilometrów od Ostrowca Świętokrzyskiego. Trasa turystyczna prezentuje oryginalne wyrobiska neolitycznych kopalń, hałdy górnicze oraz zagłębienia poszybowe składające się na wyjątkowy krajobraz przemysłowy sprzed 5000 lat. Najciekawszą częścią trasy jest jej fragment poprowadzony pod ziemią.

Organizator:
Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 37, tel. 41 330 45 50
oddział Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki”
Sudół 135 a, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, tel. 41 265 36 51
e-mail: sekretariat@krzemionki.info, www.krzemionki.pl, www.muzeumostrowiec.pl

7.09.2014

7 września Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej Relikwii Drzewa Krzyża Świętego zapraszają na uroczystości związane z odbudową wieży kościelnej, zburzonej przez wojska austriackie w czasie pierwszej wojny światowej. Szczegółowy program uroczystości zamieszczony zostanie na stronie www.swietykrzyz.pl.

Od prawie dziewięciu wieków klasztor świętokrzyski wieńczy szczyt Łysej Góry, a jego burzliwa historia, obecność relikwii drzewa Krzyża Świętego, legendy i opowieści, a nawet specyficzny klimat tego miejsca

sprawiają, że każdy człowiek, czy to pielgrzym, czy turysta, może tu przeżyć niezapomniane chwile. Legendę tego miejsca stworzyły wspólnymi siłami natura oraz wiara, myśl i ręka człowieka. Kamienne wały o nie do końca rozpoznanej chronologii i funkcji otaczają wydłużonym owalem dwa wierzchołki góry. W XII wieku na niższym z nich książę Bolesław Krzywousty fundował klasztor benedyktynów, który w początkach XIV stulecia został przez Władysława Łokietka obdarowany relikwiami drzewa Krzyża Świętego. Wielka cześć, jaką żywili dla tych relikwii wielokrotnie tu pielgrzymujący Władysław Jagiełło i jego następcy sprawiła, że świętokrzyskie opactwo stało się najważniejszym sanktuarium Polski

Jagiellonów. Królowie i znaczące w polskiej historii rody możnowładcze fundowały trwające wiele stuleci rozbudowy klasztoru, czego widowym znakiem są świetnie zachowane do dziś wspaniałe gotyckie krużganki, wzniesione nakładem Kazimierza Jagiellończyka oraz biskupa krakowskiego, kardynała Zbigniewa Oleśnickiego. Ścisła współpraca z Akademią Krakowską sprawiła, że benedyktyni świętokrzyscy współtworzyli elity intelektualne Królestwa, a biblioteka klasztorna aż do czasów supresji (w 1819 roku) uznawana była za jedną z najlepszych w kraju.

Klasztor i sanktuarium Świętego Krzyża były przed wiekami źródłem chrystianizacji terenów północnej Małopolski, tutaj pisano kazania rozpowszechniane wśród wiernych przez kler świecki. Później, w czasach dynastii Jagiellonów, stały się źródłem potęgi dynastycznej oraz państwowej, swego rodzaju duchowym ośrodkiem kraju, a jeszcze póź-

niej źródłem tożsamości i poczucia odrębności ziemi sandomierskiej, od XIX wieku powszechnie nazywanej świętokrzyską. Wykonywane obecnie w klasztorze prace remontowe powoli przywracają temu szacownemu miejscu dawny blask.

dr Czesław Hadamik

Organizator:
Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego
26-004 Bieliny, Święty Krzyż 1, tel. 41 317 70 21 lub 41 317 82 78 fax 41 317 82 79 wew.119
e-mail: infoswkrzyz@gmail.com
Gmina Nowa Słupia

20-21.09.2014

W sobotę 20 września o godz. 10.00 zapraszamy na festyn historyczny pod hasłem „Mnisi i hutnicy”, który odbędzie się w krużgankach zabytkowego Opactwa OO. Cystersów w Wąchocku. Wydarzeniu towarzyszyć będzie wystawa fotograficzna pt. „Mnisi i hutnicy”.

W niedzielę 21 września o godz. 9.00 zapraszamy na Mszę św. w rycie cysterskim (w językach łaćnińskim i polskim), po której w krużgankach klasztoru otwarta zostanie wystawa pt. „Sacrum i profanum” autorstwa Katarzyny Gritzmann.

W ramach EDD będzie możliwość zwiedzania z przewodnikiem opactwa oraz Muzeum Ojców Cystersów. Wstęp wolny! Serdecznie zapraszamy!

Uwaga! Za możliwość robienia fotografii i filmowania trzeba uiścić opłatę. Publikowanie zdjęć na forach i portalach internetowych jest zabronione i wymaga pozwolenia.

Organizator:
Opactwo OO. Cystersów w Wąchocku
27-215 Wąchock, ul. Kościelna 14, tel. 41 275 02 00
e-mail: cistercium@wp.pl, www.wachock.cystersi.pl
Partner:
Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach

6.09.2014

18.09.2014

W sobotę 6 września o godz. 12.00 Stowarzyszenie „Królewska Wiślica” wraz z Muzeum Regionalnym w Wiślicy serdecznie zapraszają na niezwykłą historię przenoszącą uczestników w tajemnicze wczesne średniowiecze. W ramach obchodów EDD przybliżone zostanie uzbrojenie średniowiecznego wojownika – trudy jego życia codziennego – musztra, trening, walka, świętowanie. W dodatku będzie można zapoznać się z kuchnią wczesnośredniowieczną poprzez własnoręczne przygotowanie podplomyków czy soczewicy, spróbować swoich sił w wykonywaniu kolczugi, sprawdzić celność w turnieju łuczniczym czy w zabawach plebejskich. Głównym wydarzeniem będzie I Wiślicki Turniej Wojów Wczesnośredniowiecznych, w ramach którego będą toczone walki drużyn rekonstrukcyjnych z całej Polski. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

W czwartek 18 września w godz. 10.00 – 12.00 zapraszamy na wystawę i prelekcję pt. „75. rocznica wybuchu II wojny światowej – działania zbrojne na Ziemi Włoszczowskiej we wspomnieniach żołnierza Armii Krajowej – Ryszarda Marcinkowskiego”.

W programie m.in.:

- wspomnienia żołnierza Armii Krajowej - **Ryszarda Marcinkowskiego** z działań zbrojnych na Ziemi Włoszczowskiej
- dyskusja z młodzieżą
- wystawa książek dotyczących przebiegu II wojny światowej na Ziemi Włoszczowskiej
- prezentacja zdjęć z galerii „Miejsca Pamięci Narodowej w powiecie włoszczowskim” udostępnionej na stronie internetowej Włoszczowskiego Towarzystwa Historycznego.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Stowarzyszenie Miłośników Zabytkowej Wiślicy „Królewska Wiślica”
Muzeum Regionalne w Wiślicy
 28-160 Wiślica, ul. Plac Solny 32, tel./fax 41 379 21 64, 502 634 495
 e.mail: muzeum.wislica@gmail.com, www.museum.wislica.pl

Organizator:
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach – Filia we Włoszczowie
 29-100 Włoszczowa, ul. Wiśniowa 10, tel./fax 41 394 32 39
 e-mail: wloszczowa@pbw.kielce.pl, www.pbw.kielce.pl

W roku 2014 obchodzimy 150. rocznicę urodzin Stefana Żeromskiego, prozaika, publicyisty, dramaturga związanego z regionem świętokrzyskim. W regionie warto zobaczyć m.in.:

Kościół pw. św. Jacka w Leszczynach gdzie w kruchcie znajduje się epitafium rodziców Żeromskiego: matki Józefaty z Katerłów Żeromskiej, zmarłej wcześniej oraz ojca Wincentego Żeromskiego. Epitafium zostało wmurowane w 1950 roku staraniem córki pisarza, Moniki Żeromskiej.

Kapliczkę w Świętej Katarzynie zwaną kapliczką Żeromskiego. Nazwa ta związana jest prawdopodobnie z wydarzeniem, które miało miejsce 1882 roku, kiedy to – Stefan Żeromski – w tej oto kapliczce postanowił się schronić przed deszczem. Podczas tego pobytu na jednej ze ścian wydrapał swoje nazwisko i datę, które zachowały się do dziś.

Puszcę Jodłową, o której Stefan Żeromski pisał: „W uszach moich trwa szum twój, lesie dzieciństwa i młodości - choć tyle już lat nie dano mi go słyszeć na jawie! Przebiegam w marzeniu wyniosłe góry - Łysicę, Łysiec, Strawczaną, Bukową, Klonową, Stróżnę - góry moje domowe - Radostową i Kamień - oraz wszystkie dalekie siostrzyce. Nie ja to już, człowiek dzisiejszy,

wciążam zdrowymi płucami tameczne powietrze, kryształ niewidzialny, niezmierzone, nieskazitelne, przezyste dobro - zimne, nie skalane oddechem, zgnilizną, brudem, pyłem - lecz ktoś inny, kogo już dawno nie ma, młodzieniec, który niegdyś w wym jestestwie przebywał. Puszcza jest niczyja - nie moja ani twoja, ani nasza, jeno boża, święta!”

W Kielcach Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego, które mieści się w XVIII-wiecznym gmachu, w którym w latach 1874-1886 kształcił się Stefan Żeromski.

Zgromadzone w muzeum eksponaty - zdjęcia, mapy, obrazy, fotografie, rysunki – wprowadzają widza w atmosferę XIX-wiecznego miasta. Na biograficzno-literackiej wystawie zobaczyć można, listy, rękopisy utworów, świadectwa szkolne, rodzinne pamiątki oraz jedyny zachowany fragment rękopisu „Wiernej rzeki”.

Duże zainteresowanie budzi też dawna sala szkolna, gdzie stoją ławki z kałamarzami, drewniane liczydła, leżą drewniane tabliczki i piórniki, podręczniki i mosiężny dzwonek. Chętni mogą w kącie sali klęczeć na grochu. Zajęcia edukacyjne prowadzone w muzeum, stanowią doskonałe uzupełnienie realizowanych na różnych poziomach kształcenia celów dydaktycznych.

Źródło Biruta to magiczne miejsce w Kielcach

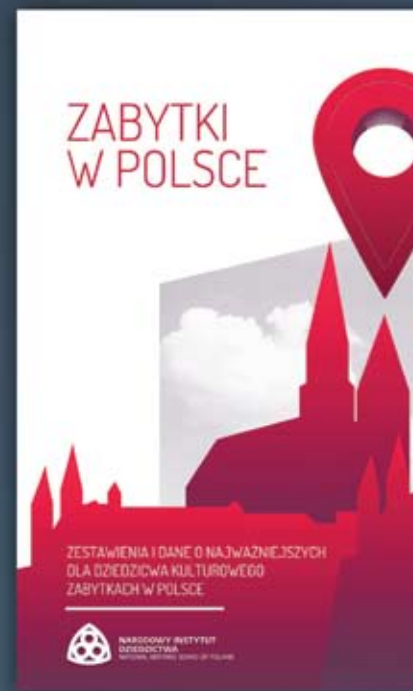
Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę wodę, która jest bardzo pożyteczna i pokorna, i cenna, i czysta – modlitwa Pieśń słoneczna albo pochwała stworzeń Świętego Franciszka.

Źródło od wieków stanowi symbol życia, urody, miłości i medytacji oraz natchnienia poetów i artystów. Jest takie miejsce w Kielcach, gdzie każdy chętnie się zatrzyma, a jest to źródło Biruta u podnóża Wzgórza Zamkowego i zbiegu ulic Staszica i Solnej. Nazwa źródła prawdopodobnie pochodzi od imienia ukochanego Marcina Borowca z „Szyfowych prac” Stefana Żeromskiego. To tu jak głosi legenda spotykał on swoją ukochaną.

„Pewnego razu, w pierwszych dniach maja, wyszedł o świecie z kursem historii w rękę, żeby się ocucić po nocy spędzonej nad książką. Mijając park skręcił w boczną uliczkę z zamiarem napięcia się wody ze źródła. Gdy stanął u kresu złotej ścieżki w pobliżu basenu, serce w nim zamarło... Pod cieniem grabów, otoczona książkami, siedziała na kamiennej ławce – „Biruta”. Była to jedna z lepszych uczennic klasy siódmej gimnazjum żeńskiego, panna Anna Stogowska, zwana „Birutą”.

Stefan Żeromski, „Szyfowe Prace”

W 1973 r. ustawiono przy źródle rzeźbę wykonaną z regionalnego surowca, wapienia pińczowskiego, autorstwa Ryszarda Wojciechowskiego „Przysięga miłości”. Przedstawia ona kobietę w pozycji siedzącej. Jedną dłoń ma uniesioną do góry w geście przysięgi, a w drugiej trzyma szachownicę z figurami oraz amorkiem. Szachownica to symbol, że w miłości można dużo wygrać, ale też przegrać. Jest to ulubione miejsce spotkań zakochanych, dzieci i seniorów, sesji fotograficznych, a do źródła wrzucamy grosik na szczęście. To także miejsce spotkań z okazji imienin Biruty. W listopadzie 2013 r. minęło 40 lat od momentu pojawienia się rzeźby „Przysięga miłości” w kieleckim parku.

„Zabytki w Polsce” to aplikacja na urządzenia mobilne przygotowana przez Narodowy Instytut Dziedzictwa

Aplikacja jest odpowiedzią Narodowego Instytutu Dziedzictwa na rosnące zainteresowanie polskimi zabytkami. „Zabytki w Polsce” dokładnie określają umiejscowienie obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy użytkownika. Aplikacja udostępnia również zdjęcia oraz najważniejsze informacje na temat danego zabytku, opracowane przez ekspertów NID. Do pobrania jest obecnie wersja pilotażowa aplikacji, która zawiera informacje o 168 zabytkach w Polsce – pomnikach historii, wybranych stanowiskach archeologicznych, a także niektórych zamkach.

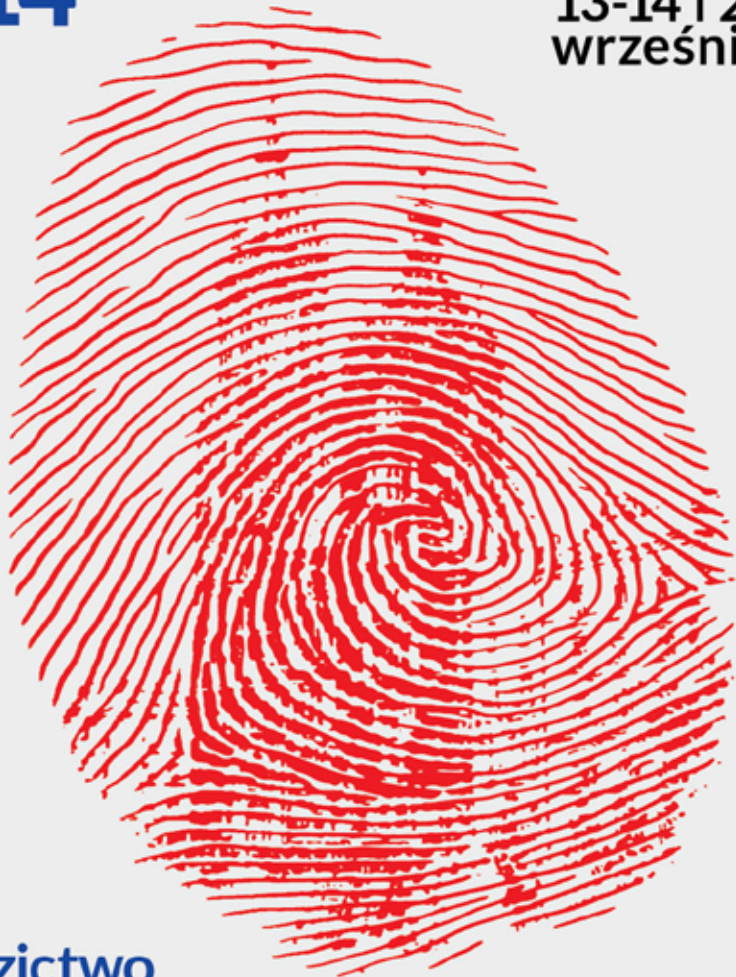
Darmową aplikację w wersji na system operacyjny Android można pobrać na stronie Google Play wpisując w wyszukiwarce hasło: „Zabytki w Polsce Narodowy Instytut Dziedzictwa”.

Więcej informacji na temat Narodowego Instytutu Dziedzictwa dostępne jest pod adresem www.zabytek.pl. Zapraszamy także na stronę <http://e-zabytek.nid.pl>. Znajdź nas na Facebooku u: www.facebook.com/zabytek oraz na YouTube: www.youtube.com/TVNID

Europejskie Dni Dziedzictwa 2014

13-14 i 20-21
września

Dziedzictwo
– źródło tożsamości

www.edd.nid.pl

Europejskie Dni Dziedzictwa
Współpraca Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej

patronat honorowy

MINISTERSTWO
KULTURY
I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

koordynator ogólnopolski

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND